

Budgetskitse 2025-2028, Norddjurs Kommune

Norrdjurs rummer masser af potentialer. Der er et dynamisk civilsamfund, en unik og storslået natur, et stærkt sammenhold på tværs af erhvervsliv, politiske skel og foreningsliv, og en vilje og lyst til at finde fælles løsninger. Med en placering i relativ nærhed til Aarhus og som en del af den østjyske vækstregion har Norrdjurs' forudsætningerne for at udvikle sig til et af de mest attraktive steder at slå sig ned, starte virksomhed og stifte familie.

Forligspartierne i Norrdjurs Kommune er enige om en budgetskitse for 2025 - 2028. Regeringen og KL har indgået en økonomiaftale, hvor der er allokeret midler til blandt andet socialområdet. Det er et område, hvor vi giver omsorg til nogle af dem, der har mest brug for det. Selvom rammerne kan udfordre, og økonomiaftalen snarere afbøder den negative økonomiske udvikling på flere velfærdsområder, end den kan skabe varige serviceløft, vil vi arbejde for at få mest velfærd og kvalitet ud af det, vi har.

Vi står med en særlig mulighed for at ændre på ellers svære kommende økonomiske vilkår i budgetperioden, hvor indtægterne ikke dækker det nuværende serviceniveau. Forligspartierne øjnede allerede sidste år denne mulighed og iværksatte i budgetaftale 2024-2027 et råderumsarbejde, der skulle finde potentialer og nye måder at løse vores opgave på, som også kunne holde ind i fremtiden. I 2024 har administrationen udarbejdet oplæg til ikke kun besparelser og effektiviseringer, men også skitseret linjerne til større strukturelle og langsigtede forandringer på eksempelvis skole-, ældre- og socialområdet, så Norrdjurs Kommune også fremtidigt kan skabe velfærdsydelse af høj kvalitet, ud fra de rammer vi har. I 2025 er der fokus på at implementere de udvalgte råderumsforslag i denne budgetskitse. Der tages stilling til en ny runde af råderumsforslag i forbindelse med budgetlægningen for budget 2027.

Virksomheder og erhvervsliv har gode forudsætninger i kommunen, og sammen deler vi en tro på fremtiden. Vores beskæftigelsesindsats placerer sig i top ti blandt landets kommuner, det kommer både vores borgere og virksomheder til gode. Sammen med et engageret og ambitiøst erhvervsliv løfter vi udvikling og skaber vækst ud fra de lokale styrkepositioner, vi har.

Forligspartierne er ligeledes enige om at igangsætte et politisk visionsarbejde, der skal give retning for vores ambitioner for Norrdjurs Kommune. Visionsarbejdet skal guide os og vores omgivelser til, at vi i fællesskab når vores mål og forløser alt det potentiale, som Norrdjurs rummer. Det skal forenkle og prioritere de mål, som er vigtigst for os at nå sammen.

Budget 2025 er i balance trods udfordrende rammevilkår

Forligspartierne bag denne budgetskitse er enige om at overholde den økonomiske politik og dermed også den overordnede målsætning om strukturel balance, der er forudsætningen for en stabil økonomi. Forligspartierne er samtidig enige om at deltage i den fælleskommunale budgetlægning og anerkende de rammer, der er aftalt mellem KL og regeringen i aftalen om kommunernes økonomi.

Det er en grundlæggende forudsætning, at udvalgte, der konstaterer merforbrug, får iværksat initiativer til at skabe balance både på kort og lang sigt. Forligspartierne anerkender, at forudsætningen for denne budgetskitse er, at alle fagudvalg overholder budgetrammerne for både 2024 og 2025, jf. den økonomiske politik.

Forligspartierne er enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget udgør 0,8 % årligt. Forligspartierne er bevidste om, at effektiviseringsbidraget også vil medføre, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Forud for det nye budgetår fremlægges en sag på fagudvalgsmøderne og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år med emner, der jf. kompetencefordelingen skal beslutes politisk. Den resterende del af effektiviseringsbidraget udmøntes administrativt.

Norddjurs Kommune har i lighed med tidligere år søgt om tilskud fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner, og der forventes svar på ansøgningen ved udgangen af august 2024. Forligspartierne er bevidste om, at den vedtagne budgetskitse indeholder et strukturelt underskud i 2025 og afventer svar på §16 ansøgning om tilskud til særligt økonomisk vanskeligt stillede kommuner. Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet.

Norddjurs Kommune har gennem de seneste år anvendt en del af kassebeholdningen til at nedbringe kommunens langfristede gæld. Kassebeholdningens størrelse gør det muligt at foretage et ekstraordinært afdrag på gælden igen i 2025.

Denne budgetskitse suppleres af to bilag, der indeholder oversigter over aftalte driftsændringer og anlægsprojekter for 2025-2028.

Børn og unges trivsel og udvikling

Task force til udsatte unge i Norddjurs

Forligspartierne ønsker at styrke forebyggelsesaktiviteterne i kommunens arbejde med udsatte unge og unge, der har risiko for at blive udsatte. Derfor etableres med inspiration fra VISO arbejdet og på tværs af kommunens forvaltninger og relevante interessenter en tværfaglig task force, der skal sikre, at de unge får det rette tilbud, eller at der skabes et tilbud, der matcher den unges udfordringer. Al relevant viden om den unge samles og bringes i spil i task forcens arbejde med at bringe den unge bedst muligt videre. Der afsættes i 2025 og overslagsårene midler til etablering og drift af en task force. Ved udgangen af 2026 gennemføres evaluering af indsatsernes effekt, og de bringes ind i budgetforhandlingerne for 2027.

Styrkelse af to-voksenordningen på almenområdet i folkeskolerne

For at styrke almenområdet fagligt til i højere grad at inkludere børn og unge med særlige behov tilføres ekstraordinært et beløb i 2025 til udvidelse af to-voksenordningen og andre tiltag, der kan styrke en højere inklusionsgrad. Denne indsats understøtter ligeledes anbefalingerne fra §17 stk. 4 udvalg om folkeskolen og ligger i forlængelse af kvalitetsstandarden for folkeskolen. Dette bidrager til indfasning af den besluttede takstreduktion på specialundervisningsområdet, der indføres gradvist og med fuld indfasning pr. august 2026.

Børne- og Ungdomsudvalget skal tage stilling til den konkrete udmøntning herunder, om midlerne i særlige tilfælde kan bruges på mindre tiltag, der ligeledes kan styrke rammerne for en højere inklusionsgrad.

Alkoholfri sidste skoledag

Livet som ung i Norddjurs Kommune skal give en følelse af at være en del af et fællesskab. Derfor er der behov for en ny tradition for sidste skoledag. Her vil fokus være på det inkluderende fællesskab og en fejring på tværs af afgangselever og skoler, hvor omdrejningspunktet er et festligt miljø uden alkohol. Sidste skoledag skal fremadrettet være et alkoholfrit arrangement, hvor der bookes attraktive kunstnere eller aktiviteter, og hvor elevråd og skolebestyrelser involveres i planlægning af arrangementet.

Fraværsindsats i skolerne

På Forkant med Fravær er en forebyggende indsats til elever fra børnehaveklasse til 10. klasse med begyndende skolefravær eller modstand mod at komme i skole. Indsatsen har kørt som et projekt i perioden 2022-2024. I den periode er 162 elever blevet visiteret til indsatsen. Eleverne er i meget dårlig trivsel ved visitation. Mere end en fjerdedel af eleverne har indlæringsvanskeligheder eller en diagnose, oftest autisme eller ADHD/ADD - halvdelen er udredt som en del af indsatsen.

Trivsel er en forudsætning for, at børnene kan gå glade i skole og være en del af et aktivt fritidsliv, og derfor afsættes der midler til at fortsætte indsatsen. Indsatsen forventes at have betydning for forældrenes

mulighed for at være på arbejdsmarkedet. Der vil derfor være et besparelspotentiale på forsørgelsesudgifter samt udgifter til anbringelser og sociale indsatser.

Modtageklasser

Organiseringen af modtageklasser ændres, så elever indskrives direkte i almenklasserne på distriktsskolerne. Indskrivning direkte i almenklasserne gør det lettere for eleverne hurtigt at tilegne sig det danske sprog og indgå i fritids- og foreningslivet lokalt. Derudover bliver eleverne hurtigere kulturelt integreret i almenklasserne.

Lejrskole i Folkeskolen

Der afsættes midler i 2025 og i overslagsårene til lejrskole for alle elever i 7. klasse i folkeskoler i Norddjurs Kommune startende i indeværende skoleår fra 2025. Lejrskole i Norddjurs' folkeskoler har flere formål blandt andet at styrke klassefællesskabet og trivslen på en let tilgængelig måde ved at besøge Norddjurs Kommunes eneste ø, Anholt, som primær destination. Såfremt en skole eller skoleklasse foretrækker en anden destination, er denne selv ansvarlig for planlægning og finansiering af eventuelle merudgifter.

Minimumsnormeringer i daginstitutionerne følges tæt

Der følges løbende op på, at minimumsnormeringerne i børnehaver og vuggestuer overholdes, og det er aftalt, at der kommer en status på Børne- og Ungdomsudvalgets møde i december 2024. Hvis det viser sig, at der er behov for en justering af budgettet, vil dette ske via puljen til værn om servicerammen.

Kortlægning af ubalance på udgifter til anbringelser under Børne- og Ungdomsudvalget

De seneste år er foretaget flere besparelser pga. merforbrug på bl.a. sociale indsatser samt anbringelsesområdet. Med henblik på at afhjælpe denne varige ubalance samt understøtte stabil drift foretages en analyse af de forventede udgifter til anbringelser på Børne- og Ungdomsudvalgets område. Prognosen indgår i 2. runde af budgetforhandlingerne for budget 2025 og eventuelt merforbrug indgår ligeledes i 2. runde af forhandlingerne.

Fremtidens velfærd

De nationale reformer skal lande godt i Norddjurs

På nationalt niveau er der varslet eller indgået aftaler om en række reformer den seneste tid. Norddjurs Kommune skal omsætte Tranæsudvalgets anbefalinger, der har til hensigt at lette presset på social- og handicapområdet. Skole-, ældre-, sundheds- og beskæftigelsesområdet står ligeledes overfor ændrede reformdrevne vilkår.

Alt er noget, der skaber forandringer i kommunens måde at løse centrale velfærdsopgaver på, og som vi derfor skal ruste os til. Det fordrer nye måder at organisere vores arbejdsfællesskaber på, og ofte vil der også være et naturligt behov for kompetenceudvikling af medarbejdere særlig der, hvor kravene ændrer sig mest. Forligspartierne er optaget af, at reformerne omsættes med størst langsigtet værdi for kommunens borgere, erhvervsliv og civilsamfund, og er derfor også bevidste om, at produktiviteten i en periode kan blive udfordret, indtil nye opgaver og arbejdsgange er på plads.

Samling og udvikling af demensindsatsen

Kommunens demensindsats samles på Plejecenter Glesborg, hvor 30 plejeboliger bliver omdannet til demensplejeboliger, og hvor der ligeledes bliver etableret midlertidige demenspladser, så det er muligt med kort varsel for Norddjurs Kommunes borgere at flytte ind i demensvenlige rammer. Der skabes et større fagligt miljø omkring beboere med demens, når indsatserne bliver samlet. Det er ligeledes muligt at investere i indretning af en demensvenlig have, hvor beboerne og borgere med demens i sikre rammer kan nyde roen, genkendeligheden og naturen. Samling af demensindsatsen frigør samtidig nuværende omkostninger til bygninger, vedligehold, drift mv. Heraf investeres en del af midlerne til at understøtte

processen og etablere attraktive rammer for demensindsatsen på Plejecenter Glesborg. For at sikre tilgængelighed prioriteres der etablering af et flextur knudepunkt i Glesborg.

Øget gennemsigtighed i den økonomiske styring af socialområdet

Kommunalbestyrelsen ønsker jf. tidligere beslutning at skabe mere gennemsigtighed i de ydelser og tilbud, der bevilges på socialområdet og øge borgernes retssikkerhed i forhold til, at de modtager den bevilgede støtte. Derfor igangsættes et arbejde med en ny styringsmodel på socialområdet. Den nye styringsmodel forventes derudover at bidrage til en stærkere styring af området, og derved øge handle- og prioriteringsmuligheder for fagudvalg og Kommunalbestyrelse inden for det sociale område.

Overgangen til en ny budgetfordelings- og økonomistyringsmodel er en omfattende proces, som kræver omstilling og kompetenceudvikling i store dele af organisationen, særligt i myndighedsafdelingen og i kommunens centrale økonomiafdeling. Derfor afsættes ekstra midler år 2025 og 2026 til indfasning af nyt system, nye arbejdsgange og nyt samarbejde mellem socialområdet og den centrale økonomifunktion. I tillæg til styringsanalysen tilføres der samtidig midler til området, således at budgettet svarer til det forventede forbrug. Der har i flere år været en ubalance mellem forbrug og budget på grund af stigende udgifter på området. Det er ikke kun i Norddjurs, at udgifterne på socialområdet er steget, det er også på landsplan.

Helhedsorienteret indsats for nedbringelse af sygefravær

I indsatsperioden vil en projektleder for sygefraværsindsats forankret i kommunens HR-afdeling have et særligt fokus på hele organisationens udvikling og læring på sygefraværsområdet, og fx afholde kursus- og udviklingsdage i forebyggelse og håndtering af sygefravær. Derudover vil det give muligheder for særlige indsatser for de arbejdspladser i Norddjurs Kommune, som har et særligt højt sygefravær, og hvor en fokuseret indsats vil have størst effekt. Læringen fra disse områder vil bruges til udarbejdelse af en værktøjskasse til brug i hele organisationen. Den helhedsorienterede indsats er koordineret med supplerende indsatser, fx aktiviteter igangsat af Hovedudvalget hos fastholdelseskonsulenter, der hjælper virksomheder og arbejdspladser med at fastholde medarbejdere, samt hos en trivselskonsulent, der arbejder med trivselsudvikling i velfærdsdirektørens område. Derved arbejdes for, at den samlede indsats rammer bredt i kommunen og på de steder, hvor behovet er størst.

En helhedsorienteret indsats for nedbringelse af sygefravær flugter med HR-strategiens fokus på at sikre en attraktiv arbejdsplads for ledere og medarbejdere. En reduktion af sygefraværet forventes at gavne arbejdsmiljøet og arbejdsglæden samt give en bedre borgeroplevelse idet, det er kendt personale frem for vikarer, der møder borgeren.

Klima, miljø, natur og den grønne omstilling

Stormflodssikring

Der er i forligskredsen enighed om at udgifter, forbundet med anlæg med støtte fra den statslige kystpulje til stormflodssikring af Grenaa finansieres særskilt og ekstraordinært af kommunens kassebeholdning i 2026 og 2027. Der sendes i foråret 2025 en opfordring til KL forud for de næstkommende økonomiforhandlinger om, at disse kystsikringsinitiativer afholdes uden for anlægsrammen.

Vandmiljø i Alling Å

Primo 2024 igangsatte Kommunalbestyrelsen et midlertidigt prøveprogram for at overvåge vandmiljøet i Alling Å, som følge af situationen ved Nordic Waste. Medio 2024 er prøvetagningsprogrammet tilpasset, da behovet for en tæt overvågning ikke længere er det samme. Der vurderes primo 2025 om behovet for evt. fortsat vandprøvetagning stadigvæk er der, og en eventuel udgift finansieres via puljen til værn om serviceramme.

Opkøb af jord til naturformål

Norddjurs Kommune ser opkøb af jord til naturformål, ændret anvendelse af kommunalt ejet jord og partnerskab med private jordejere som en vigtig del af arbejdet med klimahandleplanen fra 2023 og de potentielle naturområder som er udpeget i kommuneplan 2017 og 2021.

Formålet med indsatsen er at skabe naturforbindelser mellem byer, kyst og skove, nedbringe udslip af drivhusgasser fra dyrkede arealer, forbedre vandkvaliteten i åer og søer og dermed også bidrage til en bedre vandkvalitet i Kattegat. Forslaget vil også sikre øget biodiversitet og mere natur til rekreative og turistmæssige formål.

Centralt for indsatsen er kortlægning og identifikation af arealer, hvor der kan tages landbrugsarealer ud af drift, samt dialog med private lodsejere hvorefter opkøbte arealer kan overgå til naturarealer.

Opgaven prioriteres inden for rammerne af opnormering på natur- og miljøområdet.

Styrkelse af natur-, miljø- og klimaområdet

Norddjurs Kommune har i disse år en positiv udvikling i kommunens erhvervsliv, herunder af virksomheder, som har brug for et tæt samarbejde med myndigheder på natur-, klima- og miljøområdet. Samtidig er det et område som i stigende grad er vigtig for kommunens attraktivitet for både borgere og virksomheder.

Kommunalbestyrelsen ønsker at udvikle Norddjurs Kommunes profil som en attraktiv erhvervskommune, hvor man som virksomhed oplever et tæt samspil med kommunen. I denne indsats er Natur-, Klima- og Miljøområdet et nøgleområde med afgørende betydning for planlægning, for bosætning, for den grønne omstilling og for erhvervslivets positive udvikling.

Miljøområdets stigende betydning og tiltagende kompleksitet, stiller store krav til, at vi som kommune udvikler os i takt med kravene fra omverdenen. Derfor ønsker Kommunalbestyrelsen at styrke kommunens kapacitet inden for Natur, Klima og Miljø.

Norddjurs løser allerede i dag de nødvendige opgaver effektivt og smidigt, med relativt få ressourcer i forhold til sammenlignelige kommuner. Indsatsen skal bygge videre på disse dyder, og samtidig styrke en bred vifte af planlægnings-, og erhvervsrelaterede opgaver inden for området med den gode dialog i højsædet. Indsatsen evalueres første gang ved udgangen af 2025.

Klima- og udviklingsforening

Norddjurs Kommune stifter sammen med Grenaa Havn A/S, Sydhavnen A/S og Kattegatcentrets Driftsfond i efteråret 2024 "Norddjurs udviklingsforening for klima og bæredygtig byudvikling". Ambitionen for samarbejdet er - via en fælles og koordineret indsats - at understøtte den strategiske udvikling af Grenaa Sydhavn gennem klimasikring, bæredygtig byudvikling og helhedsplanlægning.

Vækst og erhverv

Infrastruktur

Forligspartierne er enige om at fastholde og sikre en fortsat indsats for udvikling af infrastruktur i synergi og sammenhæng med de nationale infrastrukturinvesteringer. Norddjurs er en del af et stærkt vækstcenter med afgørende betydning for Danmark. Det er en forudsætning for opretholdelsen af den status, at kommunen ikke hægtes af en udbygget national infrastruktur i bredeste forstand, herunder både de trafikale netværk og energinetværk. Udviklingen på nationalt niveau over de kommende år, bl.a. med Femern Bælt projektet vil betyde, at mobilitetsmønstre vil ændre sig og trække godstrafik sydover. Med Østjyllands eneste internationale færgerute skal vi sikre at porten til Skandinavien over Grenaa Havn fortsat kan udvikle sig til gavn for hele Østjylland, samtidigt med, at kapaciteten til at opfange den trafik fra det vestlige Skandinavien og nordvestlige Jylland, der ikke kan drage nytte af Femerns Bælt forbindelsen, skal være til stede. Norddjurs Kommunes partnerskaber med andre eksterne interessenter skal fortsat styrkes og bidrage til en øget indsats for fortsat udvikling af den samlede infrastruktur, og særligt hovedvej A15.

Udover denne del er det centralt at knytte Norddjurs tættere til det øvrige Østjylland hvad angår energi, digital dækning, uddannelse og den bevægelige arbejdskraft også internt i kommunen.

Indsats for strategisk udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv

Indsats for strategisk udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv Grenaa Havn er i en hastig udvikling. Forligspartierne ser et betydeligt potentiale i havnens fortsatte udvikling. Frem mod budget 2026 ønsker forligspartierne derfor at forberede en styrket strategisk indsats for at understøtte den langsigtede udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv. Indsatsen indebærer at Norddjurs Kommune kan arbejde mere målrettet og proaktivt med området.

Indsatsen fordeler sig i tre søjler: 1) Den overordnede planlægning for Grenaa Havn og områderne relateret hertil. 2) Langsigtet strategi for kommunalt opkøb og salg af arealer og ejendomme. 3) Strategi for tiltrækning af virksomheder, der skaber mest værdi på arealet.

Strategisk arbejde med bosætning

Norddjurs Kommunes mange gode bosætningsmuligheder skal synliggøres, og sammenhænge til erhvervsudvikling og turismeudvikling skal styrkes. Mange potentielle borgere har tilknytning til Norddjurs som medarbejdere i virksomheder placeret i kommunen eller besøger kommunen som gæster og turister. Norddjurs Kommune skal fortsat understøtte erhvervslivets adgang til kvalificeret arbejdskraft og fortsat vækst og udvikling i Norddjurs gennem bosætning- og erhvervsudvikling.

Erhvervsvenlighed

Erhvervslivet i Norddjurs Kommune udgøres af cirka 20 virksomheder med mere end 100 ansatte og et betydeligt antal små og mellemstore virksomheder, der er kendetegnet ved meget solide formelle og uformelle netværksdannelser, der tilsammen skaber en meget fleksibel erhvervsstruktur i Norddjurs Kommune bestående af ejer ledede virksomheder. Som supplement hertil er der i Grenaa et antal virksomheder, der er ejet af store koncerner. For at sikre fortsat gode rammevilkår for erhvervsudvikling prioriteres dialogen administrativt og politisk, samt samarbejdet og partnerskabet med erhvervslivet højt. Formålet er i videst muligt omfang at stille rammer til rådighed for virksomhederne, der understøtter en bæredygtig udvikling, der gavner både eksisterende og nye virksomheder samt kommunen som helhed.

Det er af stor betydning for vækstvilkårene i Norddjurs, at den lokale erhvervsfremmeindsats er effektiv og bidrager til at løse lokale vækstudfordringer. Det fordrer en tæt og konstruktiv dialog med erhvervslivets parter, så løsninger findes i et konstruktivt samarbejde med øje for smidige løsninger. Samtidig er det også af stor betydning at have øje for de større strategiske indsatser, hvor erhvervsudviklingsprojekter kan synliggøres, udvikles og skabe synergi med effekt for hele Norddjurs Kommune.

Der etableres en politisk styregruppe med formandskaberne fra Økonomiudvalget, Miljø- og Teknikudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Erhvervsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på den fremtidige organisering af erhvervsindsatsen. Afrapportering sker til Økonomiudvalget.

Effektiv administration understøtter kerneopgaverne i kommunen

Kloge kvadratmeter

Norddjurs Kommune disponerer over 325.000 kvadratmeter bygninger. Det er skoler, dagtilbud, plejecentre, administrationsbygninger osv. Med afsæt i budgetaftalen 2024-2027 pågår for nuværende et større kortlægnings- og analysearbejde i at få et samlet overblik over kommunens bygninger, deres bygningsmæssige stand, hvilke typer af aktiviteter, de egner sig til at huse mv. Analysens foreløbige resultater viser, at der er et potentiale i anvende kommunens kvadratmeter anderledes. Potentialet er både bygningsmæssigt, fagligt og økonomisk. Flere bygninger anvendes kun delvist, andre har dyre lejeomkostninger, og helt tredje bygninger står overfor større renoveringsomkostninger, hvis kommunen

fortsat ønsker at anvende bygningerne. Der afsættes midler i 2025 til at arbejde videre, så arbejdet udvides til også at omfatte eksempelvis skoler, ældreområdet og andre kommunale bygninger. Der arbejdes med nye og bedre måder at anvende kommunens bygningsmasse på, eksempelvis ved at samle ansatte på færre adresser, etablere nye og større faglige fællesskaber, flytte aktiviteter til bygninger, der har lavere driftsomkostninger osv. Arbejdet forankres politisk i Økonomiudvalget.

Der udpeges allerede nu to eksempelprojekter henholdsvis om Administrationsbygningen i Voldby og samling af Forberedende Tidlig Indsats (FTI). Omkostninger, som er beskrevet i råderumskataloget i forbindelse med disse projekter, finansieres fra Økonomiudvalgets strategiske pulje.

Kommunen erhverver på denne måde faglige kompetencer til at omfordele og samle kommunens aktiviteter, således fremtidige større strukturelle ændringer på ældre-, sundheds- eller skoleområdet kan håndteres og frigive midler til investering i eksempelvis service og velfærd.

Effektivisering af arbejdsgange i administrationen herunder implementering af AI (kunstig intelligens)

I Norddjurs arbejdes der løbende med at effektivisere arbejdsgange i administrationen, og med en investering i AI vil dette arbejde kunne understøttes yderligere. I 2025 investeres der i AI hjælpeprogrammer til blandt andet håndtering af aktindsigter. Samtidig har den øgede digitalisering resulteret i lavere udgifter til print og porto. Fra 2025 og frem forventes en besparelse som følge af mere effektive arbejdsgange. Både indførelsen af AI og øget digitalisering giver en besparelse på nuværende budgetter, som er indarbejdet i denne aftale.

Effektiv flådestyring

Norddjurs råder i øjeblikket over ca. 280 køretøjer fordelt på personbiler, varevogne, minibusser og lastbiler. Cirka halvdelen af disse køretøjer er leaset og den anden halvdel ejes af Norddjurs Kommune. Flåden består af både el-, hybrid- og fossildrevne køretøjer. For at kunne komme i mål med både den grønne omstilling og effektiviseringen af den samlede flåde, er der enighed om at etablere en fælles flådestyringsenhed.

Ledelsesinformation

Forligspartierne ønsker at styrke grundlaget for at kunne træffe dataunderstøttede beslutninger politisk såvel som administrativt. Der investeres i at opbygge et ledelsesinformationssystem, der kan hjælpe alle led i organisationen: Ledere og fagprofessionelle i den daglige drift, chefer og direktion med strategiske beslutninger og prioriteter, og fagudvalg og Kommunalbestyrelse med informationer, der styrker grundlaget for at træffe fagligt dataunderstøttede politiske beslutninger og prioriteter. Der afsættes i 2025 og 2026 midler til videreudvikling og konsolidering af et ledelsesinformationssystem. Det er en første prioritet at arbejde med data på socialområdet og HR-området.

Partnerskaber

Tværgående samarbejder

I Norddjurs fokuserer vi på stærke strategiske samarbejder og partnerskaber ved at skabe gode rammer gennem tæt og konstruktiv dialog med interessenter og samarbejdspartnere. Overordnet set er vigtigheden af inddragelse af borgere og interessenter prioriteret i budgettet. Det sker eksempelvis sammen med aktører om interessevaretagelse for forbedret infrastruktur, konstruktiv dialog med investorer, udvikling af Fjellerup Strand, borgermøder og i en fortsat tæt dialog med foreninger eksempelvis på Anholt.

Partnerskaber

I budgettet er der fokus på at prioritere udvikling via partnerskaber og strategiske samarbejder og sikre deltagelse af kommunen i tværgående projekter. Fx i forbindelse med opstart af ny praksisnær ingeniøruddannelse med VIA University College samt samarbejde med lokale virksomheder i forbindelse med fx byforskønnelse og events. Ligeledes er der fokus på at inddrage de formaliserede partnerskaber med Aarhus Universitet, VIA University College og Halmstad Kommune i at styrke evnen til at tiltrække

befolkning, arbejdskraft, virksomheder og uddannelsesinstitutioner samt at styrke partnerskabet med dem, som allerede har gjort Norrdjurs Kommune til et aktivt tilvalg.

Kultur og fritid

Elitepulje

Der er sportsgrene i Norrdjurs Kommune, der har nået et niveau, der stiller store krav til såvel det sportslige som det økonomiske fundament. Der afsættes en pulje til at understøtte den fortsatte udvikling af elitesport og elitesportsudøvere.

Forsamlingshuspulje

Der afsættes en anlægspulje, hvor forsamlingshuse kan søge tilskud til ejendoms- og energiforbedringer. Puljen udmøntes af Kultur- og Fritidsudvalget.

Kattegatcenteret

Kattegatcenteret er et af Norrdjurs Kommunes styrkepositioner, og de står foran en større renovering af hajtanken, udvikling af publikumsoplevelsen og formidlingen omkring hajtanken. Norrdjurs Kommune reserverer foreløbigt et beløb i 2026 og 2027 til medfinansiering af projektet, men afventer en konkret ansøgning fra Kattegatcenteret, som behandles i Kultur- og Fritidsudvalget.

Anlæg

Forligspartierne er enige om at afsætte et budget til anlægsinvesteringer, der opfylder den økonomiske målsætning for anlæg i den økonomiske politik. På den baggrund og med udgangspunkt i anlægskataloget for 2025 afsættes der en anlægsramme på 102 mio. kr. i 2025. I tilknytning til anlæg afsættes der også kapitalindsud på finansieringssiden til alment boligbyggeri i Auning + Grenaa samt grundkapitalindsud til alment boligbyggeri i Glesborg.

Som bilag til denne aftale er der vedlagt anlægs-/investeringsoversigt over planlagte anlæg i perioden 2025-2028.

Øvrigt

Der er enighed om, at forligspartierne i denne aftale mødes, når der er indgået en finanslovsaftale, samt hvis der har været afholdt folketingsvalg.

Hvis der efter budgetvedtagelsen er væsentlige ændringer af de økonomiske budgetforudsætninger, herunder at den fælleskommunale budgetlægning ikke går op, er forligspartierne enige om at mødes og tage stilling hertil.

Denne budgetskitse er indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti.

Budgetskitsen er indgået forud for afklaring om modtaget bevilling fra pulje til særligt vanskeligt stillede kommuner.

Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet.